7/891 -4-
229

ÇOK ACELE SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01.3039
KONU: Yazılı Soru Önergesi

ANKARA
2/ARALIK 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı Genel Sekreterliği'nin 18.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2746 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen Bursa Milletvekili Faruk ÇELİK'e ait yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

H. Y. Gökalp

Prof. Dr. Hüsnü Yusuf GÖKALP
Bakan

EKİ: 3 Adet

DAĞITIM:
Gereği İçin:
-T.B.M.M.Başkanlığına

Bilgi İçin:
-Başbakanlığa

7/891 230 -5-

Evrak Kayıt No: 7/891-2629

Bursa Milletvekili Faruk ÇELİK'in yazılı soru önergesinde yer alan Bakanlığımızla ilgili sorular ve bunlara ait cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru 1- Türkiye'de zirai mücadele ilaçlarının imalatı ve piyasa denetimleri yeterli yapılmaktamıdır? Yeterli ise yapılan denetimlerde yıllara göre ve analiz edilen örnek sayısının azalmasına karşın hatalı ilaç sayısının artmasını neye bağlıyorsunuz? Bu konuda üreticilerin büyük şikayetleri olduğunu biliyormusunuz? İl müdürlüklerinin duyarsızlığını neye bağlıyorsunuz?

Cevap 1-Türkiye'de zirai mücadele ilaçlarının imalat ve piyasa denetimleri Bakanlık il müdürleri bitki koruma şube müdürlüklerince düzenli olarak yapılmaktadır. Zaman zaman gerekli görüldüğünde Bakanlığımızdan gönderilen elemanlar da bu kontrollere katılmaktadır. Nitekim, 1999 yılı içerisinde 42 ildeki zirai mücadele ilaç bayileri merkezden gönderilen elemanlarında katılımı ile kontrol edilmiştir. Tespit edilen aksaklıklar hakkında zirai mücadele ilaçlarının Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkındaki Yönetmelik hükümleri uygulanmıştır. Çiftçilerin ilaçlar hakkındaki şikayetleri ile ilaçların kalitesine yönelik düzenli kontroller ise Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile İstanbul İl Müdürlüğü Mücadele İlaçları Kontrol Laboratuvar şefliğince yapılmaktadır. Sonuçlar, Zirai Mücadele İlaçları Kontrol Yönetmeliği hükümlerinde belirtilen müeyyidelere göre değerlendirilmektedir.

Soru 2- Türkiye'de kullanılan zirai mücadele ilaçlarının yaklaşık %40'ı Çukurova'da kullanılmaktadır. Bu ilaçların piyasa denetimlerinin yapılabilmesi ve üreticilerin kaliteli ilaç kullanmalarının sağlanması için Adana zirai mücadele laboratuvarlarının faaliyete geçirilebilmesi için teknik personel takviyesi düşünüyormusunuz?

Cevap 2-Adana Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde ilaçların piyasa kontrolünü yapan bir birim bulunmamaktadır.

Bu amaca yönelik olarak, Türkiye çapında Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından yılın belirlenen dönemlerinde piyasa kontrolü amacıyla alınan ilaçlar ile hakkında il müdürleri ve çiftçiler tarafından etkisizlik şikayetlerinin bulunduğu ilaçların fiziksel ve kimyasal analizleri yapılmaktadır. Bu görev aksatılmadan adı geçen enstitü tarafından yerine getirilmektedir.

Adana Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü bünyesinde bulunan fizyoloji ve toksikoloji laboratuvarlarında bitkilerde kullanılan zirai mücadele ilaçlarının kalıntı analizleri yapılmakta olup, ilaçların fiziksel ve kimyasal analizlerini yapabilecek alt yapı mevcut değildir.

Soru 3- Ayni şekilde Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü ile İstanbul İl Müdürlüğü bünyesindeki laboratuvarların aktif çalışabilmesi için yine personel takviyesini düşünüyormusunuz?

Cevap 3-Personel takviyesi konusunda Bakanlığımızca, atamalar açıldığında ve tayin dönemlerinde gerekli değerlendirmeler yapılacaktır.

Soru 4-İzmir Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü bünyesindeki ilaç laboratuvarlarının piyasa kontrollerini yapabilmesi için revizyon düşünüyormusunuz?

Cevap 4-Yukarıda 1. cevabımızda da belirtildiği üzere, piyasa kontrolleri için Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü ilaç laboratuvarında yapılan çalışmalar ülke genelinde bu konu ile ilgili sorunları çözmektedir.

İzmir Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü'nde kalıntı analiz laboratuvarı bulunmaktadır. Bu laboratuvarda da Adana Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü'nde olduğu gibi bitkilerde kalıntı analizleri yapılmaktadır.

Soru 5-Zirai Mücadele ile ilgili merkez biriminizde ilaç sanayinin istekleri doğrultusunda ilaç ruhsatlandırma yönetmeliğinin değiştirildiği, bu konuda ilaç firmalarının baskılarına boyun eğildiği hususundaki görüşünüz nedir? Yönetmelik değişikliği ile firmalara ne gibi avantajlar sağlanmıştır?

Cevap 5-Zirai mücadelede kullanılan Pestisit ve Benzeri Maddelerin Ruhsatlandırılması Hakkında Yönetmelik bizim bakanlığımız öncesinde, 17.02.1999 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ruhsatlandırma usul ve esasları bakımından bu yönetmelik, 08.09.1995 tarihli eski yönetmeliğin, içerdiği hususları içermektedir. Yeni yönetmelikte farklı olarak; firmalardan etkili maddelerin safiyeti, impuriteleri, toksikolojik ve ekotosikolojik özellikleri ile ilgili bilgiler, insan sağlığı ve ülke menfaati dikkate alınarak detaylı olarak istenmekte olup; gizlilik, bilgi verilmesi vb. esaslar yeni yönetmeliğe ilave edilmiştir.

Soru 6-Tükiye'de 7 bölgede zirai mücadele enstitüsü 1984 yılına kadar faaliyet gösterdi. Bu enstitülerden 3'ü ile Ankara'daki Zirai Mücadele İlaç ve Araştırma Enstitüsü kapatıldı. Şu anda Marmara, Trakya, Karadeniz, Doğu Anadolu Bölgesi Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü adeta sahipsiz bırakılmıştır. Faaliyet gösteren Araştırma Enstitüsü bu bölgelere yetişememektedir.Buna rağmen son günlerde Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsünün kapatılması hususunda bir takım çalışmalar yapıldığı öğrenilmektedir. GAP Bölgesinde sulamanın artırılması ile her yıl bitki düzeni değişecek ve artacak olan bölgede buna bağlı olarak bitki hastalık ve zararlılarıda çeşitlenecektir. Ayrıca bu bölgede hububatın baş düşmanı süne zararlısına karşı her yıl milyonlarca dekar saha ilaçla korunmaktadır. Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü kapatıldığı zaman GAP zirai mücadele araştırmalarını hangi kurumla yaptıracaksınız?

Cevap 6-1984 yılından önce 7 zirai mücadele araştırma enstitüsü 7 bölgeye zirai mücadele hizmetleri ve eğitimleri götürmekteydi. 1987 yılında bu enstitülerden Erenköy/İstanbul, Samsun ve Erzincan Zirai Mücadele Araştırma Enstitüleri ile Antalya Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüleri bölgelerinde bulunan diğer enstitüler ile birleştirilerek, birleştirildikleri enstitülerin bünyelerinde bitki koruma şubesi olarak aynı göreve devam etmişlerdir.

Zirai Mücadele İlaç ve Alet Araştırma Enstitüsü de Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü ile birleştirilmesinden sonra, zirai mücadele ilaçlarının analiz ve kontrolleri bu enstitü bünyesinde yürütülmüştür.

Güneydoğu Anadolu Bölgesine bitki hizmetleri ve eğitimleri götüren Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsünün kapatılması ile ilgili olarak Bakanlığımızda bir çalışma yapılmamaktadır.

Soru 7- Türkiye'de tohumculuğun geliştirilmesi için ne gibi tedbirler aldınız? Bu tedbirler yeterlimidir?

Cevap 7-Türkiye Tohumculuğunun geliştirilmesi amacıyla ekonomik öneme sahip bütün bitki türlerinde yurt içi tohumluk üretim kapasite ve kalitesinin artırılması Bakanlığımızın en temel politikalarından birisini teşkil etmektedir. Bilindiği üzere tohumculuk işkolu; araştırma, üretim, işleme, satışa hazırlama, pazarlama ve değerlendirme safhasında söz konusu olan çok sayıda farklı müessese, teşkilat, faaliyet ve teşebbüsleri içine almaktadır. Böylesine değişik ve kapsamlı bir sistemde köklü ve kalıcı iyileştirmelerin yapılabilmesi için kısa, orta ve uzun vadeli tedbirleri almaktayız.

7/891 2.12.7.

Bakanlığımız, başta tarımsal araştırmalar yoluyla daha üstün verim ve kalite özelliklerine sahip bitki çeşitlerinin islah edilmesi olmak üzere, yeni çeşitlerin çiftçilere tanıtılması, tohumluklarının üretilmesi ve çiftçilere ulaştırılması yönünde teşkilat bütünlüğü içerisinde her türlü tedbirleri almaktadır.

Geçmiş yıllarda tohumculuk sektöründe başlatılan yapısal değişim halen devam etmektedir. Bu gün her ne kadar bir kısım bitki türleri ve tohumluklarda özel sektör faaliyeti daha ön plana çıkmış olmakla birlikte bazı tür ve tohumluklarda kamu sektörü halen geniş ölçüde ağırlığını korumaktadır. Diğer taraftan ülkenin tarımsal yapısından ileri gelen bazı olumsuzluklar yüzünden bir kısım bitki türlerinde sertifikalı tohumluk kullanım oranı son derece düşüktür. Bütün bu güçlüklere ve darboğazlara rağmen Bakanlığımız tohumluk üretimi ve kullanımını yeterli düzeye ulaştıracak doğru ve etkili politikaların uygulanması için gerekli olan tüm teknik, idari ve mali tedbirleri almaktadır. Ülkemizde ihtiyaç duyulan bütün tohumlukların tedariki için gerekli tüm tedbirler alınmış olup, 2000 yılı tohumluk temininde ülkemizde herhangi bir tohumluk veya bitkisel çoğaltım materyali sıkıntısı yaşanmayacaktır.

Soru 8-Çiftçilerimiz ithal edilen ve üretilen tohumlara yılda ne kadar para ödemektedir?

Cevap 8-1999 yılı Ekim ayı sonu itibariyle çiftçilerimize dağıtımı yapılan veya ticarete konu olan tohumluk miktarı yaklaşık 265 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu miktarın çok büyük bir kısmını tarla bitkileri, bir kısmını yem bitkileri ve bazı sebze türleri oluşturmaktadır. Diğer taraftan, söz konusu bu miktarın tamamı sertifikalı tohumluk olup Bakanlığımız tarafından üretim ve denetimi yapılmayan "sertifikasız" tohumluklar bu miktara dahil değildir. 265 bin ton tohumluk için ödenen para ise yaklaşık 64 trilyon TL'dir. Bununla beraber ülkemiz tohumluk ihtiyaç ve kullanımının gerek miktar ve gerekse parasal değer olarak, halen bu rakamdan çok yüksek olduğu bilinmektedir. Bunun sebebi, çiftçilerimizin pek çok bitki türünde mahsülden ayırdıkları tohumlukları kullanıyor olmalarıdır. Diğer taraftan miktar olarak ele alındığı zaman ithalat suretiyle tedarik edilen tohumluklar 1999 yılında ticarete konu olan toplam tohumlukların %10'dan daha az bir kısmını teşkil etmektedir. 1999 yılı Ekim ayı sonu itibariyle toplam tohumluk ithalatı yaklaşık 1300 ton civarında gerçekleşmiştir. Buna karşılık, ticarete konu olan toplam tohumluğun parasal değeri ile karşılaştırıldığı zaman ithalatın toplam değer içerisinde yaklaşık % 40-50 oranında bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu durum, ithalatta daha ziyade küçük taneli sebze tohumlarına ve hibrit çeşitlere yer verilmesinden ileri gelmektedir. Bilindiği gibi çiftçilerimiz teknik ve ekonomik sebeplere bağlı olarak özellikle sebze tarımında daha ziyade yurt dışında islah edilmiş hibrit çeşitlere ait tohumlukları tercih etmektedir.